

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Relanceplan Vlaamse Veerkracht: Versnelde digitalisering van het zesde MestActiePlan (MAP6) en ontwikkeling van een datawarehouse (project 75)

Samenvatting:

Om de opvolging en de uitvoerbaarheid van de maatregelen in het zesde MestActiePlan (MAP6) te verhogen, is het essentieel dat zowel de overheid als de landbouwsector beschikken over actuele data en aangepaste digitale toepassingen.

Daartoe zijn nieuwe IT-toepassingen en belangrijke wijzigingen nodig aan de bestaande software. Daarnaast is het noodzakelijk in functie van opvolging, evaluatie en beleidsvoorbereiding om vlot toegang te hebben tot accurate en up-to-date gegevens via een modern datawarehouse. De budgetten voorzien in het Relanceplan Vlaamse Veerkracht, Speerpunt Digitale Transformatie, laten toe:

- deze ontwikkelingen sneller uit te voeren waardoor de in MAP6 voorziene maatregelen sneller geïmplementeerd en opgevolgd kunnen worden,
- de landbouwers sneller gebruik kunnen maken van digitale toepassingen die de praktische uitvoerbaarheid voor hen verhogen,
- data zoveel mogelijk automatisch kunnen uitgewisseld worden.

Deze versnelling zal gerealiseerd worden door de huidige projectteams van VLM-medewerkers te versterken door het inhuren van externe IT-profielen.

Deze mededeling aan de Vlaamse Regering behelst de motivering om IT-profielen in te huren, voor een bedrag van €1.450.000 uit de middelen van het relanceplan Vlaamse Veerkracht. Zij beschrijft de verschillende IT-toepassingen in het kader van MAP6 en het datawarehouse.

1. SITUERING

Met MAP6 ambieert Vlaanderen een reductie van de nutriëntenverliezen uit land- en tuinbouw om de waterkwaliteit in lijn te brengen met de Europese doelstellingen. MAP6 bevat hierbij fundamenteel nieuwe en gewijzigde processen die op IT-vlak belangrijke investeringen vragen, noodzakelijk om de complexe regelgeving te implementeren.

De VLM ondersteunt sinds jaren de sector bij de implementatie van de mestactieplannen door steeds maatwerk per bedrijf/perceel te leveren. Landbouwers, mestvoerders en alle aanverwante bedrijven kunnen hun aangiften/aanvragen volledig digitaal afhandelen en meteen nagaan of ze in regel zijn, en/of aanpassingen noodzakelijk zijn.

Door budgettaire beperkingen en de vele noodzakelijke IT-projecten is het bij ieder nieuw MAP noodzakelijk diverse ontwikkelingen over verschillende jaren te spreiden waarbij prioritaire modules eerst worden aangepakt, rekening houdende met de data van inwerkingtreding van regelgeving en relevante landbouwseizoenen¹.

In het relanceplan Vlaamse Veerkracht is in het kader van het speerpunt digitale transformatie, via deelproject 75, €2.450.000 voorzien. Deze nota motiveert de inhuring van IT-profielen voor een bedrag van €1.450.000 uit de middelen van het relanceplan Vlaamse Veerkracht. Deze versnelling resulteert in een versnelde digitale implementatie van de MAP6-maatregelen, hetgeen de opvolging en uitvoering van deze maatregelen bevordert. Dit zal dan ook een positieve impact hebben op het milieu.

2. MAP 6 TOEPASSINGEN

Om de opvolging en de uitvoerbaarheid van de MAP6-maatregelen te verhogen, is het essentieel dat zowel de overheid als de landbouwsector beschikken over actuele data en aangepaste digitale toepassingen.

Hiertoe is het noodzakelijk dat volgende bestaande modules worden aangepast:

- Aanpassingen aan de IT-toepassing maatregelen en sancties (TOMAS): Deze toepassing brengt alle maatregelen die voor een bedrijf van toepassing zijn in een bepaald jaar samen. Op die manier krijgt elk bedrijf een correct geconsolideerd overzicht van zijn na te leven begeleidende en sanctionerende maatregelen. Deze toepassing wordt in de loop van 2021 stap voor stap uitgerold, rekening houdend met de seizoensgebonden timing van bijvoorbeeld berekening van het nitraatresidu, de aanvraag van vanggewassen, bemestingsprognoses,...
- Uitrijtool: Met de uitrijtool kunnen landbouwers op een eenvoudige manier nagaan of bemesten is toegelaten en aan welke voorwaarden. Het eenvoudiger raadplegen of bemesten toegelaten is, zal een correctere toepassing van de wetgeving bevorderen. Dit zal dan ook bijdragen tot het behalen van de doelstellingen van MAP6. Deze uitrijtool zal ter beschikking gesteld worden voor het uitrijseizoen dat start op 15/2/2023
- Herwerken van het Staalname internet loket (SMIL): het StaalnameMeldingInternetloket is een zeer veel gebruikte en cruciale toepassing die toelaat dat informatie over/resultaten van staalnames en analyse van bodem en mest rechtstreeks door het labo/staalnemer aan de VLM bezorgd worden. Door de nieuwe regelgeving rond erkenningen van labo's en staalnemers en het uitbreiden van de bemonsteringspakketten in de nieuwe VLAREL zijn er fundamentele wijzigingen nodig aan de gebruikersrechten op basis van de verschillende erkenningspakketten voor analyses en bemonstering. Daarnaast wordt verder gewerkt aan gebruiksvriendelijkheid voor de gebruikers door extra raadplegings- en opvolgingsmogelijkheden. Deze vernieuwde toepassing wordt voorzien tegen de start van de nitraatresiducampagne in september 2022.
- Aanpassingen aan de Staalname beheersapplicatie (SNapp), inclusief een meldpunt voor staalnames. Op 1 januari 2018 ging SNapp in productie voor de fosfaatstalen. Over de jaren werd SNapp stelselmatig uitgebreid met andere staalnamepakketten. In de tussentijd is er genoeg ervaring opgedaan met SNapp en wordt vastgesteld dat er enkele aanpassingen en uitbreidingen nodig zijn om de aanvragen en de opvolging van de stalen vlotter te laten verlopen. Volgende aanpassingen zullen in de periode 2022-2023 beschikbaar gesteld worden, rekening houdend met seizoensgebonden timing van de processen:
  - De opties bij keuze van staalnames beperken tot een aantal "basispakketten". Hierdoor wordt de aanvraag voor een bodemstaal overzichtelijker en gebruiksvriendelijker, hetgeen maakt dat landbouwers en consultants minder makkelijk fouten zullen

---

¹ Ter illustratie: in 2019 werden nog softwareaanpassingen doorgevoerd noodzakelijk voor MAP5!

kunnen maken, waardoor er minder tijd en kosten nodig zullen zijn om deze fouten op te lossen en op te volgen.

- Een staalname-meldpunt voorzien dat beschikbaar is voor alle bodemstalen. Zo wordt SNapp de enige applicatie voor de landbouwers om hun bodemstalen te organiseren en meldingen door te geven.
- Verder inzetten op het beschikbaar stellen van duidelijke en actuele informatie aan de landbouwers via overzichtelijke rapporten.

De gebruikers van de digitale MAP6-toepassingen verwachten een doorgedreven digitalisering en waar mogelijk een automatische uitwisseling van data. De Mestbank wil hier verder op inzetten door nog meer specifieke informatie automatisch te integreren:

- Digitale kunstmestaangifte en -register voor kunstmesthandelaren en digitale registratie van aan- en afvoer van kunstmest door landbouwers: één van de speerpunten van MAP6 is de betere, digitale opvolging van het kunstmestgebruik. Hiervoor worden vier pistes uitgerold:
  - ten eerste een digitale aangifte voor de kunstmesthandelaars,
  - ten tweede de digitale registratie van de verkopen van kunstmest door de kunstmesthandelaar. Deze registratie wordt regelmatig en automatisch uitgewisseld met de Mestbank (decretaal alle aankoop, verkoop, import en export van kunstmest.).
  - ten derde de digitale registratie van de aanvoer van kunstmest door de landbouwer
  - ten vierde de digitale registratie van het kunstmestgebruik per perceel door de landbouwer.

De basis-functionaliteit werd op 1/1/2021 in productie gesteld. Verdere afwerking en optimalisatie, inclusief integratie van de GIS-module om grafisch de percelen voor kunstmestgebruik te selecteren, wordt in de loop van 2021 uitgevoerd.

- Digitale uitwisseling van debietmeterstanden bij mestverwerkingsinstallaties: met MAP6 moeten alle stromen (input, output en interne stromen) bij een be-/verwerkingsinstallatie over een debietmeter gaan. Alle gegevens van alle debietmeters bij een be-/verwerker moeten online doorgestuurd worden naar het VLM-systeem en de doorgestuurde gegevens moeten ten alle tijde beschikbaar zijn voor de Mestbank en kunnen geraadpleegd worden. De basis toepassing moet beschikbaar zijn op 1/1/2022, conform de principiële beslissing van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2020 tot wijziging van VLAREME over de verplichting van het gebruik en de installatie van debietmeters in bewerking- en verwerkingseenheden voor de opvolging van de mestverwerking van vloeibare dierlijke mest. In de 1e helft van 2022 wordt deze nog verder geoptimaliseerd en afgewerkt.

Handhaving en sanctionering is een noodzakelijk luik bij de implementatie van een MAP. Digitalisering laat toe dat inspectiediensten zich kunnen focussen op de meest kritische zaken en dat zij hun werk efficiënt kunnen uitvoeren.:

- TOA of de TerreinOpvolgingsApplicatie voor handhaving en bedrijfsdoorlichting maakt het voor alle diensten mogelijk om lijsten in te laden, documenten op te laden en af te drukken en dossiers aan te maken, zodat men een duidelijke opvolging van ieder dossier heeft. Hierbij wil men in een overkoepelend geheel kunnen zien wie (welke VLM-dienst) waar (plaats/landbouwer) en wanneer (datum gepland) een bezoek/controle gepland heeft in functie van efficiëntie, zowel voor landbouwer als VLM-medewerker. Verder wil men in het kader van het voorbereiden en het doorstromen van gegevens bij vaststellingen linken hebben met verschillende andere interne en externe IT-systemen. Een eerste versie is voorzien voor eind 2021 met verdere afwerking in 2022.
- Een boeteprogramma op maat van het type boete en boeteproces, zodat alle boetes vanuit één programma gegenereerd en geïnventariseerd worden. Door MAP6 zijn er verschillende complexe berekeningen en nieuwe processen geïntroduceerd waardoor deze toepassing opnieuw ontwikkeld moet worden tegen einde 2022.
- Bezwaarbehandeling: Dit is een module in het Mestbankloket waarmee een landbouwer/uitbater/volmachtouder op wettelijke en veilige manier digitaal bezwaar kan indienen tegen boetes en beslissingen van de Mestbank en uitstel van betaling vragen. Daarbij

is het ook mogelijk om het antwoord digitaal en wettelijk te raadplegen, het proces op te volgen en hierover te rapporteren. Door deze bezwaarbehandeling te digitaliseren worden de aangetekende zendingen op papier overbodig. Deze toepassing wordt afgewerkt tegen eind 2022.

Gelet op de complexe materie en de sterke wisselwerking tussen de diverse softwaremodules wordt ervoor gekozen deze ontwikkelingen te laten uitvoeren door teams bestaande uit VLM-informatici aangevuld met externe ontwikkelaars in regie. De ervaring heeft immers geleerd dat deze opdrachten - die sterke linken hebben met bestaande IT-toepassingen - niet geschikt zijn om als fixed price opdracht in de markt te zetten; het aantal inschrijvers is zeer beperkt en/of de offertes zijn zeer hoog omwille van noodzakelijke inwerktijd en/of risico m.b.t. de linken met bestaande toepassingen.

3. DATAWAREHOUSE

Om haar kerntaken te kunnen uitvoeren, moet de Mestbank zelf op een vlotte, eenduidige manier aan zo goed als al haar gegevens kunnen. Data en dataverwerking zullen in de toekomst nog meer aan belang winnen voor dossieropvolging, het genereren van risicoanalyses voor gerichte handhaving en doorlichtingen, kwaliteitsbewaking, communicatietrajecten, ...

De Mestbank gebruikt momenteel een datawarehouse

- om de evolutie van de effecten van de volatiele processen te monitoren
- om actief te zoeken naar effectievere en efficiëntere manieren van werken,
- als databron om beleidsvoorbereiding en onderzoek te vormen en te ondersteunen

Het huidige datawarehouse is ongeveer 15 jaar oud en moet dringend vernieuwd worden. Het betreft verouderde technologie waardoor er bij migraties van bijvoorbeeld serversoftware, problemen ontstaan. Het datawarehouse voldoet ook niet meer aan de huidige noden voor wat betreft flexibiliteit in de frequentie van actualisatie van de verschillende datawarehouse-bronnen.

Voor het nieuwe datawarehouse wordt in 2021 gestart met een conceptuele analyse om de juiste noden en structuur te bepalen. Hiervoor zal een fixed price opdracht worden uitbesteed. De verdere analyse en ontwikkeling is voorzien voor 2022 en 2023 en zal gebeuren door eigen medewerkers aangevuld met externe ontwikkelaars in regie.

Samen met het nieuwe datawarehouse zullen volgende afhankelijke projecten meegenomen worden, om bedrijfsgegevens ook aan de gebruikers van het Mestbankloket beschikbaar te stellen:

- Mestbankloket – verbeterde gegevensontsluiting: Er zijn reeds veel bedrijfsgegevens beschikbaar voor de landbouwer op het Mestbankloket, maar deze zijn niet beschikbaar in een goed bruikbaar formaat, zitten verspreid over vele rubrieken en vergen moeite om te raadplegen en te gebruiken. Via een verbeterde gegevensontsluiting wil de Mestbank bekomen dat gebruikers al deze gegevens in een werkbaar formaat (vb. Excel) kunnen ophalen en zo proactief kunnen omgaan met de administratieve bedrijfsgegevens. Essentieel is hierbij dat de bedrijfsgegevens ook vlot toegankelijk zijn voor de landbouwer/adviseur.
- Mestbankloket – uitgebreid zoeken: Op dit ogenblik bestaat er binnen het Mestbankloket een menu-item “Uitgebreid zoeken”. Oorspronkelijk was dit bedoeld om aan de volmachtenhouders aan te geven of hun klanten aangifteplichtig waren en of de aangifte al was ingediend voor hun klanten. In de loop van de jaren is deze lijst uitgebreid met andere gegevens (derogatiebedrijf, vrijstelling, categorie, ...). Dit systeem wordt zeer positief ervaren bij de volmachtenhouders. De behoefte is dan ook groot voor de volmachtenhouders om zelf lijsten te kunnen maken ter opvolging van hun klanten. In de toenemende digitalisering van gegevens en processen is dit bijna een algemene verwachting geworden. Dit project sluit aan bij het project over een verbeterde gegevensontsluiting. Via het geavanceerd zoeken kunnen

volmachthouders lijsten maken op basis waarvan ze bedrijfsgegevens van het Mestbankloket kunnen downloaden.

4. BUDGETTAIRE WEERSLAG

De MAP6- toepassingen worden ontwikkeld door eigen IT-teams, versterkt door ingehuurde externe IT-profielen.

Voor het nieuwe datawarehouse wordt in 2021 een opdracht uitbesteed voor een conceptuele analyse. De verdere analyse en ontwikkeling van dit datawarehouse zal aansluitend op deze conceptuele analyse uitgevoerd worden door eigen personeel, versterkt door externe IT-profielen.

Om de hoger vermelde projecten te versnellen is er nood aan 4 bijkomende voltijdse externe IT-ontwikkelaars gedurende 2 jaar. Om dit te financieren, zal gebruik gemaakt worden van de middelen uit het relanceplan Vlaamse Veerkracht, waarbij voor de VLM, via deelproject 75, €2.450.000 voorzien is. Voor het inhuren van deze 4 profielen en de conceptuele analyse van het datawarehouse betekent dit €1.450.000, voor de periode 2021 tot en met 2023. Rekening houdend met het inhuren van 4 IT-profielen vanaf mei 2021 bekomen we volgende vereffeningskalender in kEuro.

	VAK 2021	VAK2022	VEK 2021	VEK 2022	VEK 2023
Inhuren 4 IT-profielen 2021 + conceptuele analyse datawarehouse	750		550	200	
Inhuren 4 IT-profielen 2022		700		475	225
Totaal VEK			550	675	225

Opmerking: de overige €1.000.000 uit het budget van deelproject 75 is voorzien voor de ontwikkeling van een loket landinrichting. Dit zal in een latere mededeling aan de Vlaamse regering verder toegelicht worden.

5. BESLUIT

Het versneld aanpassen en ontwikkelen van IT-toepassingen in lijn met de nieuwe processen van MAP6 en het ontwikkelen van een modern datawarehouse vraagt extra middelen ten opzichte van het constant beleid en bijhorende digitalisering van de VLM. Via het relanceplan Vlaamse Veerkracht is €2.450.000 voorzien voor deelproject 75. Om de versnelde ontwikkeling van de MAP6-toepassingen en het datawarehouse mogelijk te maken, wordt er een beroep gedaan op €1.450.000 hiervan, voor een conceptuele analyse van het datawarehouse in 2021 en het inhuren van 4 IT-profielen voor een duurtijd van 2 jaar in de periode 2021-2023.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR